

МАТЕРІАЛИ
СЬОМОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ
В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Одеса
16 травня 2016 року

Україна Росія Білорусь Литва
Придністров'є Лівія Бельгія
Швейцарія Нігерія Китай

Ukraine Russia Belarus Lithuania Pridnestrovie

Libya Belgium Switzerland Nigeria China

Актуальні дослідження в соціальній сфері
Міністерство освіти і науки України
Одеський національний політехнічний університет
Гуманітарний факультет
Кафедра соціальної роботи та кадрового менеджменту

Співорганізатори:

Міжнародна академія соціальної роботи
Жемайтійський коледж (Литва)
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
Головне управління праці та соціального захисту населення
Одеської обласної державної адміністрації

**МАТЕРІАЛИ
СЬОМОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ
СФЕРІ»**

16 ТРАВНЯ 2016 РОКУ
Одеса

Онищук В. М. (Одеса, Україна) 7 Суспільний запит і соціальний капітал: об'єднуючі ланки Суспільства	53
Ангелова А. О. (Київ, Україна) Актуалізація релігійної свідомості в старечому віці	54
Юдин А. В. (Гент, Бельгія) Интерпретативный феноменологический анализ и применение его методов в этнолингвистическом дефинировании	57
Богуславська Ю. Ю. (Одеса, Україна) Комунальні об'єднання як складова громадянського суспільства	60
Назарук О. М. (Київ, Україна) Теоретичний аналіз вибору молодого людиною юнацького віку професійного шляху	62
Бушев А. Б. (Тверь, Росія) Текстопостроение в Паблик Релейшнз	65
2. КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ	
Федоров В. Е., Глушков Г. Е. (Тирасполь, Придністров'є) Емоціональний інтелект менеджера как професіональна компетенція ефективного управління персоналом	68
Богуславська Ю. Ю., Кашлевська О. О. (Одеса, Україна) Ступінь усвідомленості впливу факторів вибору майбутнього Фаху	70
Ємельянова Г. І. (Одеса, Україна) Фасилітаційний вплив при роботі команди	72
Мосьпан Н. В. (Київ, Україна) Структура управління вищою освітою в ЄС	75
Колот С. А., Христич А. Л. (Одеса, Україна – Женева, Швейцарія) Емоціональна робота в системі ролевих очікувань	77
3. СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ	
Шевченко Н. Ф. (Запоріжжя, Україна) Особливості психологічного консультування в ситуації тяжкої Хвороби	80
Кримова Н. О. (Одеса, Україна) Соціально-психологічна допомога молоді з девіантною Поведінкою	82
Гордієнко І. О. (Одеса, Україна) Самоприйняття як передумова толерантності особистості	84

Моспан Н. В. (Київ, Україна)

СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ В ЄС

У тезах представлено чинники зовнішнього та внутрішнього управління вищою освітою в Європейському Союзі, як зразку для вироблення власної системи управління в Україні.

Mospan N. (Kyiv, Ukraine)

MANAGEMENT STRUCTURE OF HIGHER EDUCATION IN THE EU

The theses present factors of external and internal governance of higher education in the European Union as a model to develop its own system of governance in Ukraine.

Управління або менеджмент вищою освітою є відносно новим явищем в Україні, який є невід'ємним елементом модернізації системи вищої освіти як в Європейському Союзі так і в Україні. Неможна не погодитися з тим, що Україні як державі з потужним сектором вищої освіти, що є частиною ЄПВО, необхідно якнайшвидше врахувати Європейський досвід та виробити власну стратегію для забезпечення на національному рівні ефективного професійного розвитку керівників ВНЗ [1]. В останні десятиліття значну увагу в Європейській вищій освіті було приділено впровадженню нових типів управління ВНЗ. Замість традиційного управління через державний контроль, були впроваджені управління через ринки, мережі та співтовариства. Аналіз дослідження Гаррі де Боера «Залучаючись до реалізації Програми модернізації Європейської вищої освіти» [2], у якому представлені сучасні тенденції в управлінні Європейської системи вищої освіти, дає можливість визначити структуру управління ВНЗ. Ця структура складається із зовнішнього та внутрішнього управління. Актуальні дослідження в соціальній сфері

77

Зовнішнє управління ВНЗ знаходиться під впливом кількох факторів: фінансового (високі громадські витрати для неперервної системи вищої освіти), ринкового (ринок, як координаційний механізм для надання освітніх послуг), глобалізація, інтернаціоналізація та Європеїзація, Нове Державне Управління (New Public Management) (організаційний підхід вплинув на «модернізацію» державних послуг).

Маркетизація є одним більш розповсюдженим трендом в управлінні вищою освітою. Розуміється ринкове управління посиляється на використання ринкових коштів для здійснення суспільних цілей. Воно включає як делегування традиційних повноважень приватних учасників так і впровадження до державних та громадських інститутів менеджментно маркетингових підходів і механізмів підзвітності. Однією з ролей ринкової інженерії є роль держави. У цьому режимі управління, державне втручання сфокусоване на формуванні рівних умов, які сприяють саморегуляції. У даному контексті були представлені нові пристрої управління; вихід фінансування та багаторічні угоди з (індивідуальними) ВНЗ. Іншими словами, маркетизація управління у вищій освіті по всій Європі відома як приватизація, дерегуляція, створення псевдо ринків, створення контрактів (конкурсні торги) та створення державно-приватних партнерств [2, С. 37].

Інструментом зовнішнього управління ВНЗ є інституційна автономія, яка передбачає підвищення повноважень, щоб приймати власні рішення незалежно від будь-якого зовнішнього втручання. За допомогою конкуренції і більшої інституційної автономії ВНЗ, додалося ще більше мотивації щоб стати більш ефективними та чутливими до різноманітних запитів споживачів. Роль держави здійснюється через систему стимулів, санкцій та відповідальності (включаючи контроль якості). Якщо теоретично інституційна автономія означає, що інститути здатні діяти незалежно в досягненні самостійно поставлених цілей, то на практиці, ВНЗ залежать від контролю держави, та навіть можуть бути в ньому зацікавлені, «принаймні з двох причин. Перша – уряд залишається основним джерелом фінансування ВНЗ. Друга – уряд використовує нетрадиційні способи керування, такі як використання ринкових засобів ринкової політики» [2, С. 37].

Внутрішнє управління ВНЗ залежить від структури Європейських університетів, які характеризуються високим рівнем неоднорідності. Розширення інституційної автономії означає більш високий рівень підзвітності, що висуває додаткові вимоги до вищого керівництва, яке в свою чергу вимагає нових способів спілкування та надання допомоги з боку децентралізованих підрозділів (факультетів, інститутів, кафедр). У багатьох країнах, посада виконавчого керівника (ректора), значною мірою змінилася внаслідок надання більшої автономії інституційним установам. «У багатьох випадках це призвело до подальшої раціоналізації ВНЗ, структури прийняття рішень і/або створення нових «ієрархій», в яких інституційне лідерство грає головну роль», а також до «зміцнення інституційного керівництва» [2, С. 38]. Серед керівних органів університету були створені нові – наглядові ради. Роль цього контролюючого органу чітко відокремлена від виконавчої

Актуальні д 78 ослідження в соціальній сфері
ролі (Нідерланди), має чіткі повноваження, щодо прийняття рішень (Ірландія, Кіпр, Швеція, Норвегія). Наглядові ради повинні полегшити взаємини між міністерством та освітніми установами; налагоджувати відносини із суспільством та консультиватися щодо стратегічних пріоритетів. Вони не офіційно контролюють заклад і вони не повинні стверджувати стратегічні рішення [2, С. 39].

Таким чином, ми можемо стверджувати, що незважаючи на нові режими управління, роль держави в управлінні ВНЗ в ЄС є значною. Національні влади виграють значну роль у формуванні системи та установ вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА // ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Калашнікова С. А. Професійний розвиток керівників вищих навчальних закладів: діяльність Європейської платформи модернізації вищої освіти / С. А. Калашнікова // Вища освіта України. – 2013. – № 2. – С. 95-101.
2. Engaging in the Modernisation Agenda for European Higher Education / Harry de Boer and others. Brussels: ESMU, 2012 – P. 35-47.